

ข้อมูลยาสูตร Gemcitabine

สูตรนี้ประกอบด้วยยา 1 ชนิด คือ

1. Gemcitabine (เจมไซทาบิน) เป็นยาในรูปแบบฉีดเข้าทางหลอดเลือดดำในวันที่ 1 และวันที่ 8 ของแต่ละรอบการรักษาให้การรักษาทุก 21 – 28 วัน เป็นระยะเวลา 6 รอบการรักษา

อาการข้างเคียงจากยาเคมีบำบัดและคำแนะนำการปฏิบัติตัว อาการที่เกิดขึ้นภายในระยะแรกหลังได้รับยา

1. อาการคลื่นไส้อาเจียน อาการเกิดภายใน 24 ชั่วโมง หลังจากได้รับยาและทำให้เบื่ออาหารตามมาได้

การปฏิบัติตัว: รับประทานอาหารเป็นมื้อเล็กๆ แต่เพิ่ม ความถี่ในการรับประทาน นอกจากนี้ต้องรับประทานยาแก้คลื่นไส้อาเจียนที่แพทย์สั่งให้ครบถ้วน หากยัง รู้สึกคลื่นไส้สามารถดื่มน้ำจืดอุ่นๆ หรือรับประทาน ผลไม้ที่มีรสเปรี้ยวที่ไม่ใช่ของหมักจะได้

2. อาการแพ้ยา มักพบในกรณีที่ให้ยา

การปฏิบัติตัว: สังเกตอาการหายใจไม่ออกแน่นหน้าอก หรือมีผื่นขึ้นร่างกายขณะให้ยาให้รีบแจ้งแพทย์ เภสัชกร หรือพยาบาลทันที

อาการที่เกิดขึ้นภายในระยะยาวหลังได้รับยา

1. อาการแผลในปาก พบหลังจากได้รับยาเคมีบำบัด ไปแล้ว 7 – 14 วัน

การปฏิบัติตัว: ดูแลความสะอาดช่องปาก บ้วนปากด้วยน้ำสะอาดหรือน้ำเกลือหลังมื้ออาหาร ใช้แปรงสีฟันขนนุ่ม ใช้ยาสีฟันที่ไม่เผ็ด หลีกเลี่ยงผลิตภัณฑ์บ้วนปากที่มีแอลกอฮอล์เป็นองค์ประกอบ

2. อาการอักเสบของผิวหนังบริเวณฝ่ามือฝ่าเท้า พบภายใน 7-14 วันหลังจากได้รับยาเคมีบำบัด

การปฏิบัติตัว: ใช้สารให้ความชุ่มชื้นทาบริเวณฝ่ามือ และฝ่าเท้า

3. อาการท้องเสีย พบหลังจากได้รับยาเคมีบำบัดไปแล้ว 7 – 14 วัน

การปฏิบัติตัว: ควรดื่มน้ำเกลือแร่เพื่อทดแทนส่วนที่เสียไปจากอาการท้องเสียรับประทานอาหารที่มีกากใยในปริมาณต่ำเช่น ซีเรียล ขนุนปิ้ง ข้าวมันฝรั่ง หลีกเลี่ยงนมและผลิตภัณฑ์จากนม

4. อาการผมร่วง พบหลังจากได้ยาเคมีบำบัด 3-5 สัปดาห์

การปฏิบัติตัว: ใช้ยาสระผมอ่อนๆ หลีกเลี่ยงการตัด ยืด ย้อมสีผม และหากกังวลสามารถใส่วิกหรือหมวกในช่วงที่ผมร่วงได้อย่างไรก็ตามหลังจากได้รับการรักษา จนครบแล้วผมจะสามารถกลับงอกใหม่ได้หลังจากที่หยุดยาเคมีไปแล้ว 3-5 เดือน

5. การกดไขกระดูก มักพบภายใน 14 วันหลังจากได้ยาเคมีบำบัดโดยไขกระดูกเป็นตัวที่ใช้ในการสร้างเม็ดเลือดขาว เม็ดเลือดแดง และเกล็ดเลือด ซึ่งมีหน้าที่ ในการกำจัดเชื้อโรคขนส่งออกซิเจนไปยังส่วนต่างๆของร่างกายและช่วยในการห้ามเลือดตามลำดับ

การปฏิบัติตัว: หลีกเลี่ยงการออกไปในสถานที่ชุมชน หรือสถานที่แออัดและมีคนเจ็บป่วยหรือหากมีความจำเป็นต้องไปยังสถานที่ดังกล่าวให้ใส่ หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ

หากมีอาการเหนื่อยเพลียรับประทานอาหาร ให้ครบ 5 หมู่ เพิ่มการรับประทานอาหารจำพวกโปรตีนเช่น ไข่ต้ม เนื้อสัตว์ที่ปรุงสุกสะอาดและ พักผ่อนให้เพียงพออย่างน้อยวันละ 8 ชั่วโมง

เพื่อป้องกันอาการเลือดออกง่ายหยุดยากควร หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ที่ทำให้เกิดแผลหรือหลีกเลี่ยงการกระแทกต่างๆ

อาการที่ต้องกลับมาพบแพทย์ก่อนนัด

มีไข้ โดยมีอุณหภูมิมากกว่า 38 C มีอาการหนาวสั่น เจ็บคอ ไอแห้ง หายใจลำบาก มีอาการปัสสาวะแสบขัด ปัสสาวะปวด หรือมีปัสสาวะเป็นเลือด

เอกสารอ้างอิง

สถาบันมะเร็งแห่งชาติ. (2560). คู่มือมาตรฐานการทำงานเกี่ยวกับยาเคมีบำบัดและการดูแลผู้ป่วยหลังได้รับยา. กรุงเทพฯ: นิเวศธรรมดาการพิมพ์

<https://www.chulacancer.net/index.php>